

چالش ۷ روزه ساخت محصول آموزشی

بخش اول

سلام به دوستان مدرس، امیدوارم در چالش محتوا یا چالش تولید محصول آموزشی در یک هفته شرکت کرده باشید. اولین موضوعی که می‌خواهیم صحبت کنیم این است که موضوع محصول آموزشی یک‌ساعته را چگونه انتخاب کنیم؟

خیلی از دوستان موضوعی انتخاب می‌کنند که نمی‌تواند جذاب باشد و دلیلش این است که آن موضوع خیلی عمومی است.

مثلا فرض کنید آموزش سخنرانی می‌دهید (یا هر حوزه اصلی که تدریس می‌کنید) و آن را به چند زیرگروه تقسیم می‌کنیم. مثلا بخش‌های اصلی آموزش سخنرانی چه مواردی می‌تواند باشد؟ احتمالا آموزش می‌دهیم سخنران چگونه سخنرانی خود را آماده کند بنابراین آماده‌سازی سخنرانی یک مبحث است، شاید یک مبحث، مهارت‌های ارائه روی صحنه است، شاید یک مبحث اثرگذاری سخنرانی است که

چگونه اثرگذاری را بیشتر کنیم و...

بنابراین اگر ما مدرس هستیم و آموزش سخنرانی می‌دهیم، در قسمت انتخاب موضوع می‌نویسیم آموزش سخنرانی و یک سطر پایین‌تر یکی از این مواردی را که در این آموزش ارائه می‌دهیم یا جزئی از تخصصمان است «آمادگی برای سخنرانی» است. باید ببینیم در مبحث آمادگی برای سخنرانی چه زیرمجموعه‌های کوچک‌تری وجود دارد، مثلا شاید یک مورد ساختن پاورپوینت برای سخنرانی باشد، می‌تواند جمع‌آوری مطلب باشد و...

من توصیه می‌کنم برای محصول آموزشی یک‌ساعته خود، هیچ‌وقت سطح اصلی را انتخاب نکنید. یک آموزش کلی سخنرانی در یک ساعت مسلما چیز خاص، ویژه و به‌دردبخوری نخواهد بود. اگر یک سطر پایین‌تر بیابیم و یکی از زیرمجموعه‌ها را انتخاب کنیم باز این مشکل وجود دارد.

بنابراین اگر محصول کلا یک ساعت است و می‌خواهیم مطلب خاص و به‌دردبخوری بگوییم حداقل باید دو سطر از موضوع اصلی دورتر یا خاص‌تر شویم و موضوع خاص‌تری را بگوییم.

مثلا من اگر بخواهم در این هفته در زمینه آموزش سخنرانی، مطلبی را رکورد کنم، ترجیح می‌دهم موضوع آن ساختن پاورپوینت برای سخنرانی‌های کوتاه باشد. این موضوع خاص‌تر است.

بنابراین تا اینجا با این روشی که گفته شد، می‌توانیم موضوع آموزشی که قرار است در این هفته رکورد کنیم را انتخاب کنیم. کافی است امروز همین کار را انجام دهید؛ یعنی موضوع دقیق آموزشتان را انتخاب کنید، حتی شاید مایل باشید یک سطر پایین‌تر بیابید؛ یعنی موضوع پاورپوینت را به چند شاخه تبدیل کنیم، مثلا توضیح دهیم چگونه عکس‌های خوب برای پاورپوینتتان تهیه کنید. پس انتخاب و چیدن عکس‌های مناسب برای پاورپوینت‌های سخنرانی می‌تواند موضوع آموزشی باشد.

بنابراین دقت کنید هر چه به رده‌های پایین‌تر می‌آییم یا در این حوزه خاص‌تر

می‌شویم، احتمال استقبال محصول آموزشی ما بیشتر می‌شود به این شرط که محصول آموزشی ما کوتاه است و همین‌طور ساختن آن برای ما راحت‌تر می‌شود چون دقیقاً می‌دانیم چه بگوییم و دیگر کلیات را در این آموزش مطرح نمی‌کنیم.

کار امروزتان همین است که روی کاغذ این موضوع را رسم کنید و موضوع دقیق آموزشتان را انتخاب کنید تا فردا که قدم بعدی گفته خواهد شد و بعد از انتخاب موضوع آموزش، چگونه سرفصل اصلی آموزش را انتخاب کنید. موفق باشید.

بخش دوم

امیدوارم ویدیوی بخش اول را دیده باشید و موضوع محصول آموزشی یک‌ساعته خود را انتخاب کرده باشید. الان به سراغ انتخاب سرفصل‌ها می‌رویم؛ یعنی در این موضوع آموزشی یک‌ساعته که می‌خواهیم صحبت کنیم، باید به چند زیرمجموعه و بخش اصلی تقسیم شود.

یک پیشنهاد خیلی ساده این است که آموزش یک‌ساعته را به ۵ سرفصل تقسیم کنیم. بنابراین موضوعی که برای مثال انتخاب کردیم ساخت پاورپوینت برای سخنرانی بود. برای این موضوع ۵ زیرمجموعه یا سرفصل اصلی که صحبت کرده‌ایم را می‌نویسیم.

احتمالاً برای ساخت پاورپوینت برای سخنرانی یک مورد خیلی مهم می‌تواند عکس‌ها باشد، یک موضوع می‌تواند انتخاب استایل یا شیوه پاورپوینت باشد که از چه فونتی استفاده کنید، چه اندازه‌هایی و چه چیدمانی داشته باشد و کلاً چیدمان پاورپوینت سخنرانی را توضیح دهیم. یک مورد دیگر می‌تواند طبقه‌بندی مطالب در پاورپوینت باشد و...

بنابراین در این گام ۵ زیرمجموعه یا ۵ سرفصل اصلی که به نظر خودمان حتماً باید در این آموزش یک‌ساعته باشد و اگر آن را حذف کنیم این آموزش ناقص به نظر می‌رسد را لحاظ می‌کنیم و می‌نویسیم.

بنابراین تکلیف این بخش این است که برای موضوعی که انتخاب کرده‌اید، ۵ سرفصل یا زیرمجموعه بنویسید و در بخش بعدی توضیح خواهیم داد که محتوای هرکدام از این سرفصل‌ها را چگونه تهیه کنیم و چطور تبدیل به محتوای آموزشی کنیم.

بخش سوم

به بخش سوم تولید محصول آموزشی یک‌ساعته رسیده‌ایم. در بخش‌های قبل موضوع محصول آموزشی را انتخاب کردیم و بعد ۵ سرفصل یا زیرمجموعه انتخاب کردیم.

الان به این نکته می‌رسیم که محتوای هرکدام از این ۵ بخش را از کجا بیاوریم؟ مثلاً آموزشمان ساختن پاورپوینت برای سخنرانی است و یکی از سرفصل‌ها انتخاب عکس است.

یک نکته بسیار کلیدی برای ساخت محصولات آموزشی بسیار موفق این است که هر قطعه‌ای از محصول آموزشی فوق‌العاده، پاسخ یک سوال بسیار دقیق یا یک پرسش بسیار دقیق و باارزش است. بنابراین وقتی انتخاب کردیم که در مورد انتخاب عکس‌های پاورپوینت صحبت کنیم باید به خودمان بگوییم مهم‌ترین سوالاتی که مخاطبان ما درباره انتخاب عکس‌های پاورپوینت دارند چیست؟

این سوالات هر چه پرمخاطب‌تر و محبوب‌تر باشد، محصول آموزشی به همان نسبت ارزشمندتر و جذاب‌تر خواهد بود.

مثلاً از خودتان بپرسید در مورد پیدا کردن عکس‌های یک پاورپوینت، جذاب‌ترین و پرمخاطب‌ترین سوالات چه چیزهایی است؟ شاید اولین سوال این باشد که آیا از google Images استفاده کنیم یا خیر؟، شاید سوال دیگر این باشد که بهترین سایت یا منبعی که می‌توانیم عکس‌های خیلی باکیفیت و خوب را رایگان دانلود کنیم چه سایتی است؟ یک سوال دیگر می‌تواند این باشد وقتی عکسی را از هر منبعی

دانلود کردیم، قبل از اینکه در پاورپوینت از آن استفاده کنیم چگونه روی آن تغییراتی دهیم؟

تاکید صحبت‌های این بخش فقط این است که برای پیدا کردن محتوای هر بخش یا هر سرفصل از آموزشتان فقط به این فکر باشید جذاب‌ترین و پرمخاطب‌ترین سؤالاتی که مطرح می‌شود چه سؤالاتی است؟

برای این کار می‌توانید در گوگل سرچ کنید، خودتان فکر کنید یا از مخاطبان‌تان بپرسید و در نهایت برای هر کدام از این بخش‌ها به چند سوال دقیق و خاص و موردی برسید.

هر آموزشی و هر قطعه‌ای از آموزش که شما ارائه می‌دهید و پاسخ یک سوال دقیق نیست، وقتتان را تلف می‌کنید. بنابراین اول سؤالات دقیق را طراحی می‌کنیم و بعد پاسخ این سؤالات هر کدام از قسمت‌های آموزش می‌شود.

در بخش آخر توضیح داده خواهد شد که چگونه سؤالاتی که پیدا کردیم و جواب آن‌ها را می‌دانیم تبدیل به ویدیو یا صوت آموزشی کنیم.

بخش چهارم

به بخش آخر تولید محصول آموزشی یک‌ساعته رسیدیم که در واقع الان می‌خواهیم آموزش را رکورد کنیم. در سه‌گام قبلی موضوع و سرفصل‌ها را انتخاب کردیم، سؤالات خوب با پاسخ پیدا کردیم و الان می‌خواهیم واقعا تولید محصول آموزشی را شروع کنیم.

هر نوع تولید محصول آموزشی سه‌گام دارد:

۱. پیش‌تولید

منظور تمام کارهایی است که قبل از زدن دکمه رکورد دوربین یا ویس‌رکورد انجام می‌دهیم.

۲. تولید

منظور زمانی است که واقعا جلوی دوربین و میکروفن هستیم و در حال ضبط آموزش هستیم.

۳. پس تولید

شاید بعد از تولید لازم باشد ادیتی انجام گیرد، حذف نویزی انجام شود و...

در گام پیش‌تولید اگر ویدیو ضبط می‌کنید، حتما موبایل‌تان را افقی بگیرید و هیچ‌وقت عمودی رکورد نکنید. وقتی افقی ویدیو بگیرید، می‌توانید در آپارات، سایت‌تان و جاهای دیگر آن را منتشر کنید، اگر عمودی ویدیو بگیرید خودتان را خیلی محدود به استوری اینستاگرام و چند جای خاص می‌کنید که خیلی قابل‌استفاده نیست.

بنابراین اگر ویدیو رکورد می‌کنید حتما موبایل‌تان را افقی بگیرید و ترجیحا از سه‌پایه استفاده کنید. بهتر است حتما از میکروفن استفاده کنید، میکروفن‌های معمولی بازار از BOYA BY-M1 تا میکروفن‌های حرفه‌ای مانند Sennheiser و Rode و برندهای دیگر می‌توانید استفاده کنید. اگر هیچ دسترسی به میکروفن ندارید، موبایل‌تان را به خودتان نزدیک قرار دهید و فاصله حداکثر ۱ متر باشد در اتاقی که درها و پنجره‌ها بسته است. اگر مقداری از حد معمول بلندتر صحبت کنید احتمالا می‌توانید آموزشتان را رکورد کنید.

به نور خیلی توجه داشته باشید، اگر از رینگ‌لایت یا تجهیزات نور ندارید، جایی قرار بگیرید که روبه‌روی‌تان پنجره‌ای باشد، نور متقارن باشد و هیچ‌وقت عکس این کار را انجام ندهید. مثلا جلوی پنجره بایستید و ضبط کنید، چهره‌تان کاملا تیره می‌افتد.

قبل از اینکه رکورد محصول آموزشی واقعی را شروع کنید، حتما یک تست کوچک انجام دهید. ما هر بار قبل از رکورد چند ثانیه رکورد می‌کنیم، روی کامپیوتر کیفیت صدا و کیفیت تصویر را می‌بینیم، اگر همه‌چیز مناسب بود رکورد محصول آموزشی اصلی را شروع می‌کنیم.

نکته دیگر در مورد پیش‌تولید این است که می‌توانید ویدیو رکورد نکنید و صوت

باشد. شاید این کار خیلی راحت‌تر باشد، یک موبایل دستتان بگیرید که اپلیکیشن ویس رکورد یا دارد یا باید آن را نصب کنید و شروع به صحبت کنید و در هر قسمت یکی از این بخش‌ها را رکورد کنید.

در رکورد واقعی، قسمت تولید است. در بخش تولید فقط یک موضوع مهم است که فقط یک بار آموزش را رکورد کنید و تمام شود. شاید فکر کنید چون آن‌قدر اشتباه می‌گویید و تکرار خواهید کرد اصلاً امکان‌پذیر نیست. ولی من تمام ویدیوهایی که برای شما در اینستاگرام تولید می‌کنم، فقط با یک بار رکورد است، حتی اگر اشتباه کوچکی پیش بیاید.

چگونه می‌توان کاری کرد که این دیدگاه در ما ایجاد شود و با یک بار زدن رکورد بتوانیم بخشی از محصول آموزشی خود را ضبط کنیم. فرض کنید الان یک آموزش زنده مثل لایو اینستاگرام یا وبینار را اجرا می‌کنید، وسط یک وبینار نمی‌توانید، بگویید تا اینجا هرچی گفتم خوب نشد. من فرض می‌کنم که شما همین‌ان این ویدیو را می‌بینید.

با این ذهنیت که فرض می‌کنید لایو است به خودتان اجازه نمی‌دهید که از ابتدا شروع کنید و به خودتان اجازه می‌دهید که اشتباه کنید. در هر محصول آموزشی اگر کلمه‌ای را اشتباه گفتید، اگر بگویید ببخشید و از ابتدا بگوییم هیچ اتفاقی نمی‌افتد و بعداً هم می‌توانید در ادیت این مشکل را حل کنید.

در بخش تولید سعی کنید حداقل یکی از بخش‌های آموزشتان را که حداقل چند دقیقه است را شروع کنید و رکورد کنید و به خودتان این اجازه را ندهید که چند بار از ابتدا بگیرید حتی اگر کیفیت خوب نباشد این تمرین خیلی خوبی است که با خودتان انجام دهید و کل محصول را ضبط کنید.

در بدترین حالت این است که محصولتان در هیچ‌جا قابل استفاده نیست؛ ولی قدم بزرگی انجام داده‌اید و توانسته‌اید یک محصول را در یک بار رکورد انجام دهید، تولید کنید و تمام شود.

قسمت آخر هم پس‌تولید است. در قسمت پس‌تولید شاید لازم باشد ویرایش یا ادیتی روی ویدیو یا صوتتان انجام شود.

اگر در قسمت پیش‌تولید و تولید خوب و قوی عمل کنید، احتمالاً در این قسمت به مشکلی نخواهید خورد و حتی گاهی شاید نیاز به ادیت خاصی نباشد، کافی است چند ثانیه اول و آخر را پاک کنید و بقیه قسمت‌ها، محتوای مفید و قابل‌استفاده است.

بنابراین در گام چهارم دیدیم چگونه می‌توانیم محتوای آموزشیمان را رکورد کنیم.

نکات پایانی

تا اینجا باید کار تمام‌شده باشد و محصولتان تولید شده و آماده است؛ ولی مطمئنم یک عده از دوستان که الان این ویدیو را می‌بینید این کار را انجام داده‌اید و یک عده زیادی هم انجام نداده‌اید.

خیلی از افراد این‌گونه هستند که مراحل انجام کار را می‌بینند، یاد می‌گیرند و درنهایت انجام نمی‌دهند. شاید مهم‌ترین نکته در پیشرفت شما به‌عنوان یک مدرس «عمل‌گرایی» است. از شما می‌خواهم قول بگیرم اگر محصول آموزشیتان را تا این لحظه تولید نکرده‌اید، امروز با هر کیفیتی رکورد کنید و کار را تمام کنید. حداقل اعتماد به‌نفس‌تان بالا می‌رود که فرد عمل‌گرایی هستید و توانستید یک محصول آموزشی بی‌کیفیت را تولید کنید و حالتان بعد از تولید این محصول بهتر می‌شود.

برای اینکه عمل‌گرا باشید:

۱. ایده‌آل‌گرا نباشید

سعی نکنید همه‌چیز عالی باشد، اگر منتظر هستید همه‌چیز عالی باشد، هیچ‌وقت محصول آموزشی تولید نخواهید کرد. البته خودم و دوستانم در بعضی از محصولات و در بعضی از موارد حداکثر دقت و ایده‌آل‌گرایی را سعی می‌کنیم لحاظ کنیم، ولی نه در همه محتواها و در همه محصولات، چون کارتان به مشکل می‌خورد و پیش

نمی‌روید. بنابراین عمل‌گرا باشید.

۲. همین الان

دومین نکته این است که همین الان و همین امروز شروع کنید و محصول آموزشیتان را تمام کنید. اگر تا آخر امشب محصول آموزشیتان را تمام کردید، رکورد شد و آماده شد، امید داشته باشید در آینده مدرس خیلی موفق‌تری خواهید بود. اگر تا پایان امشب این کار را نکردید خیلی به خودتان امیدوار نباشید چون تمام علم دنیا را هم یاد بگیرید، ولی در تولید محصول ضعیف باشید، هیچ‌وقت درآمدی نخواهید داشت و در نهایت افراد برای محصول شما پول می‌دهند، نه برای ویدیوهای رایگان یا هر مورد دیگر که فکر کنید.

۳. تبدیل به عادت کنید

تولید محتوا و تولید محصول را به‌عنوان یک درس تبدیل به عادت کنید. عادت، کلمه ارزشمندی است، افرادی عادت دارند پیاده‌روی کنند و کتاب بخوانند، این افراد در بدترین شرایط این کارها را انجام می‌دهند. بنابراین شما هم با ادامه این کار بعد از چند هفته عادت می‌کنید و کار بسیار ساده و خنده‌دار خواهد رسید. تولد محصول آموزشی یک‌ساعته در هفته خیلی ساده و پیش‌پاافتاده به نظر می‌رسد.

آخرین نکته این است که همین امروز تولید محصول را شروع کنید و به پایان برسانید. امیدوارم از این چالش سربلند بیرون بیایید. موفق باشید.